

«Zina zina zana, sco chi vegnan vana»

Sia nouva publicaziun cun texts cuorts in prosa ha l'autur Dumenic Andry preschantà in venderdi passà ad Ardez. In occasiun da la vernissascha ha el gùsta eir declarà da che ch'el as lascha inspirar e co ch'el lavura e giouva cun proverbis, ün elemaint central da la nouva publicaziun «Zina zina zana».

SIDONIA PAZELLER/FMR

«Ils proverbis am perseguiteschon – minchatant am secna enorm, minchatant fascinesch-na.» – Uschè ha Dumenic Andry spiegà sia relaziun culs proverbis chi giouvan üna rolla centrala in sia plü nouva publicaziun chi porta eir ün proverbì i'l titel: «Zina zina zana». I's tratta d'üna collecziun da 38 texts cun illustraziuns da Pia Valär.

Sco cha l'autur ha spiegà d'ürant la vernissascha da venderdi saira ad Ardez, sun ils texts sur dals proverbis nats fingià tanter ils ons 2009 e 2011 in incumbenza da l'emischiun «Impuls»

«Eu nu sun ün chi sa citar ourdadoura, ma eu sa ingio ir a tscherchar.»

Dumenic Andry, autur

dal Radio Rumantsch. La decisiun da tils publichar uossa, haja eir gnü da chefar cul giavüsch da müdar dacheu il gener litterar davu la publicaziun dal tom da poesias «Sablun» (2017), chi'd es gnü onurà cun ün Premi da litteratura svizzer. Dumenic Andry ha declarà ad Ardez: «Christoffel Bardola ha dit üna jada: «Davo la poesia vain la prosa», ed eu am n'ha tgnü landervia». Uschè haja el tut quists texts our dal scrignöl. «Ma eu nu sun bun da publichar sainza far müdamaints», ha dit l'autur e cha perquai haja el ramassà e glimà cun respet vi dals texts.

«A Roma ed utrò»

L'autur nu giouva be cun proverbis existents e tils metta in novs contexts, el ha eir creà novs möds da dir chi han procurà per ün'ò tshella risada illa sala plaina illa chasa cumünala Arfusch ad Ardez. Ün böt da «Zina zina zana» saja eir dad animar a las lecturas ed als lecturs da crear agens proverbis. Uschè as chatta i'l cudesch eir ün intraguidamaint per cumbinar fragmants da proverbis tenor la metoda da l'autur e s-chaffir aignas creaziuns sco: «Bleras vias mainan a Roma – otras utrò».

L'ulteriur process da scriver ha l'autur descrit sco seguaint: «Eu n'ha ramassà e provà da

L'autur Dumenic Andry, l'illustratura Pia Valär ed Anita Capaul, chi maina la Chasa Editura Rumantscha, han collavurà pella nouva publicaziun.

FOTO FLURIN ANDRY

metter in ün tshert uorden.» Ils texts in uorden alfabetic nu sajan be inspirats da proverbis, ma eir dad experienzias, texts, e da figüras existentas e litteraras cha l'autur citescha i'l cudesch. Sia collecziun da citats declera el sco seguaint: «Eu nu sun ün chi sa citar ourdadoura, ma eu sa ingio ir a tscherchar.»

Proverbis ed illustraziuns

«Eu vaiva adüna quel sömmi da far alch cun illustraziuns», ha declarà Dumenic Andry in occasiun da la vernissascha. Pervi da quai vain

quista collecziun da texts accumpagnada d'üna collecziun dad ogets designats. L'illustratura Pia Valär ha dat ün'invista i'l process da lavur ed ha declarà: «L'idea d'eira da s-chaffir üna simbolica tras la cumbinaziun dad ogets e texts.» Uschè haja ella provà da contribuir a la collecziun infinita dal scriptur.

L'accordeonista Sidonia Caviezel ha accumpagnà la vernissascha cun cumposiziuns ch'ella ha tshernü aposta pels texts prelets, ed ha agiunt cun quai ün'ulteriura vetta artistica a l'ouvra da Dumenic Andry.

Cuort e sech

L'autur Dumenic Andry (63) es creschü sü a Ramosch, ha lura stübgia plü tard romanistica. El abita hoz a Zuoz e lavura sco romanist, traductur ed autur. Sias ouvras litteraras principalas sun «Robas da tschel muond» (2002), «Uondas» (2008), «Sablun» (2017) ed uossa «Zina zina zana» (2023). Regularmaing es el da dudir ill'emischiun «Impuls» al Radio Rumantsch o da leger in columnas ed artichels da gazetta. Dumenic Andry es gnü undrà cun ün Premi da promoziun dal chantun Grischun, cul Premi da la Fundaziun Schiller e dal 2017 ha'l pudü tour in consegna ün dal Premis svizzers da litteratura per sia publicaziun da poesias «Sablun» chi'd es in seguit eir gnüda tradüta in talian, frances, tudaisch e rumen. (fmr/dat)

«Zina zina zana» da Dumenic Andry es la 87avla publicaziun da la Chasa Editura Rumantscha ed es la novavla ediziun da la seria «Ord chadaina». Il cudesch po gnir retrat in tuot las librerias cun cudeschs rumantschs o directamaing pro la Chasa Editura Rumantscha.

SAN MUREZZAN

La chesa da chüra Du Lac vain pü chera

Il cussagl cumünel da San Murezzan es gnieu infurmo cha'ls cuosts per la chesa da chüra Du Lac s'amuntaron a var 64 milliuns francs. Delibero vaiva il suverau da San Murezzan, Segl e Silvaplauna var 51 milliuns francs.

La suprastanta cumünela Priska Anand ho infurmo al cussagl cumünel da San Murezzan davart ils motivs per l'augmoint da predschi. Dad üna vart sajan las lavuors da fabrica dal fundamaint stedas pü cumplichedas e per consequenza pü cheras cu spetto. Lo saja resulo ün plus da 3,1 milliuns francs.

Intaunt saja però eir l'incherimaint dvanto ün factur decisiv. Quel procura tenor ella per ün plus da 15%, u 7,7 milliuns francs. Tiers saja gnieu cha la concurrenza n'haja brich funcziun tar la surdeda da lavurs. Cunque cha las firmas hegian gieu ils cudeschs plains, hegia il maun public survgnieu be pochias offertas. Suot il strich as fo que dimena quint cun cuosts totels da 63,8 milliuns francs.

Da l'autra vart do que, sco cha Priska Anand ho cuntinuo in occasiun da la seduta dal cussagl cumünel da San Murezzan, eir bunas novas. Ch'uscheja s'hegia que pudieu piglier zieva l'urari da termins concernent la costruziun – l'avertüra saja uossa prevista pels prüms da november 2024. (rtr/fmr)

La chesa da chüra Du Lac vain pü chera cu aspetto.

FOTO MAD

PASS DAL FUORN

L'accidaint a l'ur da la via pro la «Lingia Lungia».

FOTO POCHA

Automobilist cupichà 10 meters i'l god

Sonda a bunura cuort avant las 06.00 haja dat ün accidaint süil Pass dal Fuorn tanter Buffalora ed Il Fuorn. Ün giuven automobilist talian da 19 ons es gnü giò'd via süil trajet da la «Lingia Lungia» ed es cupichà var desch meters giò i'l god. Quai ha comunicà la Pulizia chantunala.

Üna persuna privata ha chüra al giuven fin cha'l salvamaint es rivà al lö d'accidaint. Pervi da seis stadi da sandà es el lura gnü svolà culla Rega i'l Ospidal chantunala a Cuaira. (cdm/rtr/fmr)

PLAZZA AVIATICA SAMEDAN

Reto Giovanoli surpiglia

la direcziun administrativa da la Infra

La Infra Piazza aviatica regiunela Samedan (Infra RFS) occupa sia direcziun administrativa cun Reto Giovanoli. Leconom surpiglia seis uffizi al principi d'october. El maina il post d'administraziun da la cumischiun da la Infra RFS, prepara las decisiuns da la cumischiun d'administraziun ed administrescha las infrastructures da la piazza aviatica.

El succeda a Daniel Peter chi vaiva chalo da prümvaira. Daniel Peter vaiva auncha duos funcziuns cumbinedas – scu mner da la direcziun administrativa e dal proget da fabrica. Quistas duos funcziuns sun uossa separedas, scu cha la Infra RFS ho comunico in venderdi passò.

La Infra RFS es ün'instituziun independenta e da dret public da las vschinaunchas da l'Engiadin'Ota. Ella posseda l'infrastructura da la piazza aviatica a Samedan e s'impegna pustüt pel mantegnimaint, la renovaziun e cha l'utilisaziun da tuot quella'infrastructura saja garantida. La gestiun da la piazza aviatica vain mnedada da la Engadin Airport. Actualmaing es la Infra RFS pustüt occupada cun la planisaziun dal proget per renover ed ingrandir la piazza aviatica. (cdm/rtr/fmr)

SAN MUREZZAN

Daniel Schaltegger as retira da l'organisaziun.

FOTO ANDREA FURGER

Müdeda al timun

dals champiunedis da freestyle

Daniel Schaltegger as retira scu CEO e president da la societad FIS Freestyle World Championships 2025 San Murezzan Engiadina. Tenor comunicaziun a las medias as retira el sün egen giavüsch. Davart la successiun vain que infurmo pü tard. Sco cha Daniel Schaltegger ho dit invers RTR es el fich cuntaint d'avair pudieu fer quist'esperienza e ch'el stetta fich mel da banduner l'uniun. Ch'el nu possa però piglier posiziun davart il motiv. Ils champiunedis mundiels dals freeskiers e snowboarders sun i'l marz 2025. A vain fat quint cun 1200 atletas ed atlets da 35 nazziuns. (rtr/fmr)